

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și strălătare:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. I. Ispăni 35

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Cu număr costă 5 crăciuri r. a. sau 15 bani rom.

Patrioți sau agitatori?

Sunt mulți ani acum de când în țările regatului unguresc se ventilează alternativa aceasta. Nici odată însă pare-că n'a ajuns la însemnătatea care i-o dă cultul actual al „marelui” „patriot” din exilul de bunăvoie în Torino.

S'a ventilat și se ventilează divers, în tabere diverse. Se ventilează și s'a ventilat în presă, în corporațiuni la masa verde, în societăți la mese albe.

N'a ajuns însă până acum la o soluție definitivă, care să-i schimbe firea și din alternativă să facă într'un fel sau într'altul ceva pozitiv, adică să scim cu cine avem de a face în patria aceasta: cu patrioți sau cu agitatori.

Ce s'a ajuns până acum este că alternativa une-ori se prezintă mai puțin pretențioasă. Mai ales când e vorba de a presăra țărâna în ochii oamenilor, ea se produce credința că concetățenii nostri unguri nu se cugetă decât la egalitate pentru toți fiii patriei. De alte-ori și mai ales când le suride norocul mai târziu, alternativa se prezintă foarte cătrănită, tratând pe neungurii din patrie foarte master. Îi bănuie până la imputare și le însinuă câte lucruri urite, făcând din ei agitatori, une-ori trădători, numai patrioți nu.

Presa română, mai cu seamă de nouă ani încoace, întrucât este neafirmată și merge mersul ei pe piciorarele proprii, și-a dat și își dă încă multă silință alternativei să-i schimbe firea. A văd că în tabăra ungurescă domnesc idei care nu sînt capabile de a face ceea ce trebuie să se facă așa cum pretind interesele patriei. A cercat dar, și nu odată, numai să aducă lucrul acolo, încât peste tot credința despre existența de agitatori și mai ales între Români să dispară cu totul. Să ocupe teren credința că în patrie există numai patrioți în cel mai sever, dar' și în cel mai sincer înțeles al cuvântului.

N'a isbutit însă.

Și n'a putut isbuti din cauza compatrioților unguri, adică din cauza atitudinii imprudente și vehemente a bărbatilor care poartă cuvântul prim în cele politice ale compatrioților unguri. Și n'are să isbutească.

Fiindcă ori-și-ce ar începe presa română, cea neafirmată și sinceră, o boală politică i-se pune în cale și îi paralizează toată născuțea. Este boala care pentru oamenii ce în taberile unguresc se ocupă cu politica a devenit ciumoasă. Boala aceasta este vanitatea

grandomaniei, conform căreia Ungurii nu pot fi patrioți și patrioți buni și fericiți dacă nu vor unguri tot ce este ființă omenească și respiră aer pe teritoriul țărilor regatului unguresc și dacă ființele omenești de pe același teritoriu nu vor căde necondiționat în toate erorile politice, care nu se mai sfîrșesc, când față cu concetățenii neunguri din patrie, când față cu armata, când față cu dinastia și în mod invers față cu „sfântul guvern” dela Torino.

Vanitatea ungurescă are o influență foarte funestă în toate privințele. Ea schimbă și încurcă până și concepțiile despre patriotism.

Urmărind cineva firul roșu în dezvoltarea cugetărilor politice din taberile unguresc se trezește într'un labirint, în care totul este întors și pe dos. Unde toți oamenii de omenie, patrioți sinceri și cu rezonație se pomenește taxați de aceea ce ei nu sînt: de patrioți răi, de rebeli, rămânând, se înțelege, patrioți și încă patrioți buni aceia care nu caută după omenie, cărora le lipsește sinceritatea politică și rezonația patriotică în ochii lor este nebunie, dar' se închină necondiționat idolului care reprezintă vanitatea grandomaniei unguresc.

Înzadar arată presa română cine e Moldovan Gergely și alții ca el. Înaintea Ungurilor tot el are să fie om de omenie și patriot bun și agitatori toți Români căi nu se sfîșie a pretinde egala îndreptățire.

Consecințele acestei stări bolnave însă este cu neputință să nu se arete. Ele fac imposibilă o situație prosperă în interiorul regatului unguresc.

În loc să aprofundeze despărte, în loc să îmbuneze umplu inimile de amărăciune și împedecă ori-ce lucrare, la care se concurgă spre binele patriei toți factorii chemați să lucreze în favorul patriotismului celui veritabil și nefalsificat și nealterat de aspirațiuni grandomane și totodată nerealisabile.

Și câtă necesitate nu este tocmai astăzi de o situație prosperă în interiorul regatului unguresc.

Inimicul comun bate, așa dicend, la porțile patriei și în loc de a căuta oamenii politici ai compatrioților unguri după apropierea și îmbunarea inimilor spre a le întâri contra pericolului comun, cu o ușurință neiertată maltratează pe întrecute în tot chipul pe concetățeni, hulele armate, se închină rebelului declarat și în același timp trimbiță prin presa lor și prin aceea care cu banii terii, luați la dispozițiunea lor și-au aservit-o, că toți căi voese binele și mulțumirea reciprocă în țările

unguresc sînt agitatori și toți căi se învoiesc cu privilegiile rasei domnitoare de aici sînt patrioți și încă patrioți buni.

Procedura aceasta nu curmă, ea nutrește răul de care patria este agitată de o jumătate de secol.

Ea are însă totuși și partea demnă de toată considerațiunea. Revarsă lumină adevărată asupra situațiunii politice interioare. Lumea din și în și mai mult are privilegiu a se convinge, că cine promovează neliniștea în țările unguresc și cine împedecă stabilirea păcii și a armoniei celei bune între cetățenii patriei.

Pecat, de o mie de ori pecat, că compatrioții nostri unguri au dar atât de puțin de orientare în cele aparținătoare politice.

Anul 1866 li-a adus lor un noroc fără păreche. Dacă erau oameni cuminte, ce nu puteau ei face din Ungaria. Puteau face o țeară, ca-și-care se nu mai fie în Europa, se nu mai fie pe întreg rotogolul pământului.

Se înțelege, că nu trebuiau să se încapățineze, să prefacă Ungaria în stat național.

S'a încapăținat și au produs o diformiune politică, care nefind încă terminată și e hidoasă până dincolo, dară dacă va fi terminată așa cum o vor Ungurii atunci are să fie un monstru, ca-și-care se nu mai fie.

Fiindcă vor fi trecut peste toate condițiunile care alcătuiesc statele moderne în care patrioții sînt patrioți și agitatorii lipsesc și trebuie să lipsească.

Episcopie română în Macedonia.

Cu data de 6 Septembrie v. a. c. ni-se scrie din Bitolia (Monastir): Bucuria este la calne printre Români din împărăția otomană. Maiestatea Sa Sultanul a binevoit a acorda poporului român dreptul de a avea episcopi naționali. O iradea imperială a sancționat acest drept. Din acest moment Români din Turcia sînt constituiți bisericește independenți și o eră nouă începe pentru ei.

Suspendarea dlui Dr. V. Lucaciu.

Din diecesă Gherlei, la 24 Sept. n. 1892.

În fața loviturii infame ce renegatul episcop Szabó János și blăjnuț sen, „nu vede, nu aude”, consistor a măsurat marelui Român și distinsului preot Dr. Vasile Lucaciu: în ziua de 20 Septembrie n. a. c. un număr mare de amici și adoratori de ai lui, preoți și mireni din deosebite părți ale țării s'au întrunit la Șişeci deoparte pentru a-i exprima în această vreme de răzăc și persecuțiuni

îmbire, stimă și aderență, de altă parte pentru a consulta că ce este de făcut ca răul să fie reparat, ca lupii să nu mai poată fără pic de frică a ne ataca stăna, și ca păstorul fără credință, care vinde furilor ce este mai cu preț în turmă, să-și iee răsplata meritată.

Inteligentă și popor a fost cam la dece mii.

Gravitatea situațiunii era întipărită pe fețele tuturor. Nu zimbete de bucurie ci lacrimi și suspine erau semnele dispoziției sufletesci ale mulțimii.

În discuțiile zilei s'a constatat că:

1. Guvernul maghiar voese cu ori-ce preț a răpi neînfricatului anteluptător național terenul de activitate și influența miraculoasă asupra maselor poporului.

2. A-l persecuta cu atăta furie și în așa mod: ca tot Românul care merge după el să fie intimidat și silit a se retrage.

3. Această născuță brutală a guvernului unguresc s'a manifestat de nenumărate-ori în trecut și se manifestează în prezent. Căci bravul nostru Lucaciu nu numai este tîrît înaintea juriului arpadian din Dobrișin, dar' este pus sub acuză și din partea tribunului din Sătmăr pe motivul, că ar fi calumniat publice pe „nevinovatul” guvern maghiar făcându-l complice la mîșelecul atentat cunoscut cu dinamită față cu notarul afurisit Pap Zsiga.

4. Suspendarea lui Lucaciu din oficiul preotesc prin slugarnicul și răsbunătorul episcop al Gherlei asemenea este inițiativa guvernului unguresc.

5. Episcopul și consistorul gherlan prin actul suspendării lui Lucaciu — deliberând motivele ilegale și temerare — a comis trdare de neam, trdare a libertății conștiinței, a intereselor bisericești subjugându-le la scopurile imorale ale unui guvern păcătos.

6. Episcopul și consistorul gherlan este atât de servil și lipsit de simțămîntul datorințelor sale față cu biserica și națiunea, încât de hațrul guvernului dușman este mai aplicabil a veni în conflict cu simțămîntul și opiniunea publică a Românilor, a se face complice și tovarăș neîmbăndășilor nostri persecutori politici, care au jurat perirea naționalității noastre.

7. Prin pasul seu scandalos și ilegal episcopul și consistorul diecesan au lăsat intrare liberă și amestec vrăgmașilor nostri politici în aședămintele noastre bisericești, ce aș-măne va servi de precedentă și us față cu toți preoții bravi și consili de chemarea lor.

8. Episcopul și consistorul gherlan nu are durere de neam, ba nu-și cunoaște nici oamenii, nici parohiile; căci altcum n'ar susține că Lucaciu prin țînuta sa românească derogă statului preotesc și își negliă datorințele față cu biserica, când toată lumea scie că parohie mai înfloritoare, mai bine organizată ca a Șişecilor și a filialelor sale nu există în diecesă.

9. Cele-ce am văd în Șişeci: monumntala biserică, care este un cap de operă, și alte aședămintele, starea învîșămîntului, arangiamentele economice, încrederea și iubirea fără margini a poporenilor față cu preotul lor, ne-au convins că Lucaciu este extraordinar, fără păreche și în împlinirea datorințelor sale bisericești.

10. Credincioșii păstori de Lucaciu și din tot giurul acela sînt fără seamăn desperați și mîhnîți; dar' și decizi la toate pentru a nu lăsa pradă ce le este mai scump, mîngăierea și fala lor: preotul Lucaciu.

11. Sîntem în modul cel mai serios îngrijii de soartea și libertatea bisericii noastre, a statului preotesc, când vedem, că nedemnul cap al arhidiecesei, episcopul Șişeci într'un fel nu promovează aici chiar bunăstarea bisericii, necum se stee și în serviciul națiunii; ci cu mînă brutală, fără pic de conștiință, lovește unde ne doare mai rău, aruncă pata trdării în punctul cel mai luminos al diecesei. Ce va fi de capul nostru, dacă acest episcop ar deveni metropolitul Blajului? Roșim la față gîndind numai la această eventualitate, și ne cutremurăm când vedem urmările, dacă guvernul sau ori-cine s'ar încerca a realiza acea nefastă întemplantare.

Deci în fața acestor considerațiuni, în fața nedreptății și a rușinii ce ni-s'a făcut, trăgîndu-ne seamă, că stăm piept la piept cu vrăgmașii neîmbăndăși, între care și episcopul Gherlei cu mamelucii sei dimpreună, în sfîrșit luăm în considerare urgența și greutatea politică a cauzei, mulțimea Românilor adunați la Șişeci au hotărît în unanimitate ca:

„Să se facă reprezentațiuni recerute la Sfântul Scaun apostolic din Roma, precum și la preavenatul ordinariat metropolitan din Blaj, în care să se arete că prin actul de suspendare a celui mai iubit preot român părintele Dr. Vasile Lucaciu, sîntem cu toții vătămăți în conștiința noastră religioasă precum și în convingerile noastre politice pe care cu toții, cler inteligent și popor deopotrivă le profesăm, și să se ceară reparare exemplară pentru scandalul provocat de episcopul Gherlei, precum și aceea, ca biserica, clerul și poporul nostru pe viitor să fie scutit de astfel de acte de volnicie.

Actul (documentul) reprezentațiunii s'a și conceput și cetindu-se a fost primit întru toate de întreaga adunare; ear' așternerea ei s'a încredințat unei comisiuni consistătoare din 24 membri preoți și mireni.

Avem nădejde că toți Români, și cei care n'au luat parte la adunare vor adera la conclusele aduse ca să vadă și dușmanii politici și episcopul Gherlei: că a trecut vremea tirăniei, că fărădelegile se răbună, că un popor întreg sare în apărarea anteluptătorilor probați și virtuoiși, că în Dr. Lucaciu e te sentinela și mîndria noastră; ear' episcopul Gherlei un blăstăm pe capul nostru, care

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Maghiarisare. Plagiatură.

Maghiarii publică de un timp încoace o colecțiune de cusături și broderii țărănești: „Kalonasségi varrottas — album. (Régi magyar hímzés minták gyűjteménye). Adece un album de modeluri de cusături, broderii vechi unguresc (?) cu ajutorul Kultur-egylet ului și al doamnei Gyarmathy Zsigmond pe lângă spriginul material al ministerului de culte.

Această colecțiune cuprinde o mulțime de modeluri de cusături pentru fețe de perini, ștergare, cămeși etc, și apare periodic în broșuri de câte 6 coli (foi) în Cluj.

Întreprinderea la primul moment pare a fi foarte frumoasă, ba demnă de imitat, în fapt însă nu e alta decât un mijloc jonio de maghiarisare, o plagiatură că se poate de nerușinat, un atentat îndreptat contra romanului român.

Cea mai însemnată parte a cusăturilor reproduce e pur și simplu luată dela poporul român. Cum se și poate altcum? Faimosul EMK își exerciază numai criminala sa meserie când întreprinde astfel de lucruri.

Fiind misiunea acestui bălaur veninos maghiarisarea a tot ce se află în acest sîrman stat poliglot (până și a petrilor) e natural că maghiarisind voese totodată să desnaționalizeze.

Șiut este că costumul, portul, în genere gustul și stilul în lucrurile de mînă a femeilor noastre române că e de pitoresc și că străinii la toate ocaziunile l-au admirat și premiat la expoziții.

Socotind acum EMKE și guvernul, că aceasta e un fapt ce servește spre fala țărânului român, ba servește totodată de un ce la care ține Români cu scumpătate ca la un tesaur propriu creat, ear' fiind de altă parte scopul Kultur-egylet ului a desbrăca pe nemaghiari și în special pe Români de tot ce au mai scump: s'au pus în publicare de Kultur-egylet cu ajutorul părintescului guvern maghiar, mai bine dis: de părintescul guvern maghiar prin Kultur-egylet o colecțiune, care reproduce în cel mai obraznic mod cusături și broderii pe care le afi în ori-ce casă țărănească română, muncă și stil românesc sub firma că ar fi produse vechi unguresc. Acești 1) pentru ca să se mândrească înaintea lumii că poporul unguresc are gust bun și să dovedească inteligența intelectuală a lui, 2) ca prin cea dintăiu să desbrace de aceste pe poporul românesc și să-l prezente la casuri binevenite ca un popor sărac de inteligență, care e avisat a lua ce Ungurii au creat demult! Ori doară nu cumva voese dușmanii neamului nostru să dovedească, că și cei din Moldova și Muntenia au furat stil și artă dela cultul și civilisatul popor unguresc, aflându-se tot aceste forme de cusături în mare parte și la țărani în România? Dar' știut este, că stăpînilor unguri le

place să afirme și să amenințe (dar' nu să dovedească) că au drepturi asupra României care le-ar pute valida.

Că figurează și o a treia persoană la alcătuirea numitei plagiaturi e foarte explicabil: d-na Gyarmathy poate cu mai mult succes și discrețiune să câștige mustră de cusături românești, doară comunică cu o mulțime de țărane române.

Drept-aceea puțin lipsesc de a se pute folosi această colecțiune ca album pentru stil și cusături românești în școalele noastre superioare de fete!

O campanie adevărată se continuă contra portului românesc. Dame din „societatea mai bună” maghiară deschid ateliere formale unde angagează până la 20 țărane române; aceste apoi trebuie să procure fel de fel de forme, de cusături, broderii și țesături românești, pe care apoi „doamna, stăpâna” de o parte le lierează Kultur-egylet-ului et cons., ear' de altă oarte combinându-le și arangiându-le după placul și gustul ei le dă prețșut și cusut tot acestor țărane. Fabricatele acestea apoi, — corcote în stil, străine în formă și compunerea colorilor, le aduce în comerț ca fabricate române ori unguresc. În atelier de altă parte influențează și câștigă pe femeile noastre ca să primească și răspundească forme de cusături și broderii, ba chiar și port întreg, din giare de modă vechi. Folosind astfel nepriceperea unor țărane formează un club de agente, chiar române, pentru infiltrarea gustului străin și „nestilului” în portul

poporului nostru, și care apoi seduc cu mai mult sau mai puțin succes conștiinții lor de a adopta un conglomerat caraghios și prost ce genează originalitatea și gustul, stilul și frumșea în portul țărănesc român.

Un alt mod de a se împodobi cu lucruri străine și a maghiarisare este practicat de așa numiți compozitori maghiari și jidano-maghiari. Melodiile cele mai frumoase, mai cunoscute din musica populară română le folosesc plagiatorii maghiari în compozițiile lor moderne ca temă și motiv, care apoi în mai multe variațiuni, dăndu-le oareș-care lustru maghiar le prezintă lumii ca musică ungurescă. Compozițiuni de acestea se execută apoi mai cu seamă în orașe mai mărișoare unguresc și în strălătare, mândrindu-se cu dulceața și melodiosul lor sunet!

Astfel se răspîndesc atât albumul de cusături cât și compozițiile de soial acesta și cu predilecțiune în edițiuni în limbi străine, căci doară e felul Ungurului a seduce lumea (Occidentul) ca să se ridice, să impună și să apară aceea ce nu e!

Astfel se profanează doinele noastre cele dulci și încântătoare, astfel arta și industria de casă a țărânului român!

Nu ar crede, nu ar presupune omul atăta fătărnicie și șarlatanie dacă nu și-ar aduce numai decăt aminte de modul cum se laudă mereu maghiarimea cu istoria, cu faptele: altora, când pe lângă toate-că constrînsă fiind, academia ungurescă a recunoscut că Huniade, Mathia Corvin, Chinez, Dugović

și alții nu au fost Unguri, totuși la tot pasul și pretutindenea, în publicistică ca și în cărți de școală se laudă mereu cu aceste mărețe figuri ca tot atăția eroi și lucaferi ai neamului unguresc!

Noi însă pe lângă toate aceste cu atât mai multă scumpătate și vînjogie se ținem la tesaurele poporului nostru, se le păstrăm și dezvoltăm mai departe pe basa și cu mijloacele caracterului, inteligenței și gustului propriu nouă Românilor! Dușmanii neamului nostru nu și vor ajunge ținta, nu, pentru-că stilul cusăturilor e în strînsă legătură cu portul nostru, ear' chiar portul nostru în multe privințe dă doveșile cele mai pipăibile, că sîntem descendenți glorioșilor Romani.

Popor român, nu te lăpăda de ce e al tău, nu apuca pe calea criminală a desnaționalizării, nu te deșoi a deveni plagiator și cerșitor însușindu-ți gusturi străine, căci ai comori dăruite de D-șeu și pentru care comori, vești, ești admirat și învidiat de alte popore! Nu profana roadele muncii și inteligenței strămoșilor tăi, ci împlinesce-ți datorința: desvoolă, sporește și nobilitează ce ai moștenit din înșăși firea ta! Nu schimbă, nu vinde doinele dulci la al căror farmec și laptele mamelor noastre ne părea mai îndulcit, la al căror farmec am învățat a iubi pe D-șeu și națiune! Căci are neamul nostru destulă inteligență, capacitate de a desvoolă, nobilita și susține portul și musica sa proprie națională, pe care până acum toată lumea le-a fîrnat și prețuit de poezie!

H.

numai atunci îl vezi eșit din bărlug și în activitate, când 'i-se cere ca cu absul puterii bisericești să delăture pe cei care îl înțucă, ear' dușmanilor stau în cale în lupta lor infernală de extirpare și răpiri de drepturi.

Părinte episcop și moșilor canonici, dela Lucaci se luai pilde! Când v'e va aplauda vre-odată națiunea română și pe voi? Câte rânduri de oameni vor trece din lume până-când veți ave în Gherla o așa catedrală ca în satul Șişesci? Câtă încovoiere și scremere v'e trebuie voue să faceți ceva ce Lucaci exoperă cu o privire, cu o vorbă! Pe voi nu v'e încăngioră nici stîmă, nici iubire, când pașiți în moment vi-s'a și stîns pomene pentru toți vecii; a voastră însă va rămâne ca o pată neagră, ca un memento de Herostrat pentru următori.

Amintesc mai departe, că adunarea aproabă toată activitatea lui Lucaci de până acum atât pe terenul bisericesc cât și politic, și îi exprimă încredere și aderență; ear' ținuta episcopului o declară de trădătoare și din toate punctele de vedere condamnată, care voesc a demoraliza cu presiune neierată caracterul politic al clerului român.

S'a discutat și asupra ideii: ca în cursul anului următor 1893 să se țină un congres gr-cat. român, unde să se arete starea de decadență în care am ajuns pe terenul bisericesc, de instituțiile noastre eclesiastice deosebite, de rolul trist de unelte spre scopurile asupritorilor noștri și în care — la exemplul altor națiuni de religie catolică — se luăm măsurile necesare pentru salvarea demnității instituțiilor noastre bisericești și pentru promovarea intereselor noastre religioase culturale-naționale.

Să nu uităm nici aceea, că nicăiri n'a fost și nu este mai amenințată în existența sa elementul românesc ca în părțile marmatiene și în patria lui Lucaci. Numai cu vre-o câțiva ani înainte de asta abia se vedeau pe acolo semne de viață națională, dar' o deșel apăsătoare numai ca un opaiț, care la o deșel suflare de vânt se stinge.

Ce schimbare dela ivirea lui Lucaci încoace! El este omul providențial în acele părți.

Care alt preot scie arăta atâtea rezultate binefăcătoare pe terenul bisericesc ca și Lucaci? Unde sînt poporenii mai diligenți, mai religioși, mai deștepti ca în Șişesci și giur?

Nu numai, cine altul ar mai pronunțat, cu foc mai mare, cu perseverență mai admirabilă în serviciul causei sfinte a românului? După glasul cărui conducător merge atâtea mulțime ca după al lui Lucaci?

În inima lui palpită sentimentele întregii națiuni, vederile sale politice sînt aspirațiunile întregului popor român!

Și totuși acestui bărbat fenomenal îi găsește episcopul cusur, care nici cea mai apropiată comună de Gherla nu a vizitat-o încă. El, pe care „nu-l doare capul de luptele noastre politice”, acest prelat, care în neactivitate îl întrece poate și pe Miron: se persecute, se lovească în omul care este înzestrat cu toate calitățile, cu toate virtuțile mari, ce el, Szabó, nu le are!? El, episcopul urgisit chiar și de clerul seu, se atentează la existența bărbatului adorat de o națiune întregă?

Ține minte, părinte! Să scrii apoi, frați români și aceea, că inimicii noștri și episcopul Gherlei nu se vor opri aci, să ne încheagăm deci rîndurile, să fim trezi, să ne desbrăcăm de frica rușinoasă și să strigăm sus și tare, preoți și mirenii: *Veto!*

Interesele naționale și bisericești deodată și deopotrivă ne sînt atacate, este luat la cea mai nemilosă goană falnicul bărbat, care ambele le reprezintă. Dacă nu vom sări în ajutorul lui: ne periclităm columna cea mai puternică a causei noastre naționale. Această intoleranță ar fi o pată rușinoasă, un păcat atât de mare, încât probe-dința ne-ar pedepsi, urmașii ne vor blăstema și nu avem liniște nici în morminte!

Astăzi, când atâtea nevoi avem de fari luminoși, de bărbai tari la voință: nu vom lăsa pradă pe cel mai curajos, pe cel mai popular general al românii subjugate!

Români sîntem, eroi sîm, în noi s'e se trîngă atentatele diavolești, și steagul sfîntului nostru ideal s'e-l purtăm sus din isbînda în isbînda!

Cînd așa vom fi, așa vom face: pigmeii nu vor îndrăzni a se atinge de puii vulturilor, de frații stejarilor!

Să protestăm deci toți din toate părțile ca să se trezească letargia din Gherla, ear' dușmanii s'e se convingă că este bine a ne lăsa în pace, a nu ne tot amări și nedreptăți, căci sus este Dumnezeu și mare este voința și solidaritatea noastră!

Încă odată: Să protestăm!

„Unul dintre cei mulți”.

Răspunsul

d-lui Iuliu Coroianu, dat camerei advocațiale din Cluj la acușarea advocaților govinști din incidentul așternerii Memorandului român.

(Urmare și fine.)

Ne imputați că tocmai atunci am mers cu Memorialul la Maiestatea Sa, când palpitau de bucurie toate inimile patriotice, când rugăciunile de mulțumită, care se înălțau la ceruri, anunțau în toată țeara, că a ajuns la sfîrșit lupta nefericită seculară, și că Regele maghiar și poporul maghiar trăsese unii pentru alții.

Ce blăstăm afurisitor și draconic împreună și aci natura voastră de vorbire.

Da oare nu chiar împregiurarea, că peste trei milioane sudii ai statului, Românii, sînt neîndestulți cu chivernisirea voastră dovădesce mai palpabil, că inima unei mari părți a civilor patriei nu este pătrunsă de simțirile fericirii și ale bucuriei, ci de ale durerii și tristeții?!

Adevărat că s'au înălțat atunci câră Atotputernicul Dumnezeu rugăciuni, și se înălță și din, dar' de ce, că majoritatea acestor rugăciuni nu sînt rugăciuni de mulțumire și de har pentru rezultatele întristătoare, ci sînt rugăciuni venite din adîncul inimii îndreptate către Domnitorul universului pentru intruparea drepturilor popoarelor așa de mult lipsite a dreptății, a adevăratei libertăți și prin aceasta pentru trimiterea sacrelor averi ale egalității și frățietății; rugăciuni tocmai pentru-ca lupta nefericită seculară să ajungă după atâtea sguduri la sfîrșit, să fie pace, fericire și îndestulare între civii patriei, să fie eliberat spiritul născut spre fericirea obștei de dominațiunea volniciei.

Am amintit în cele premerse, că noi Românii nu am voit să lăsam pe Maiestatea Sa Domnitorul nostru să fie indus în rătăcirea credință în privința vieții interne a popoarelor și a vieții statelor și așa numitei ere constituționale.

Dacă nu ați fi uitat, când cu proxima ocazie a fericirii în Înalta Sa cercetare Maiestatea Sa Domnitorul și Regele nostru patria noastră mai îngustă Ardealul, cu acea ocazie conduși de nemărginitul vostru egoism și de trufie ati soris pe poarta triumfală din cetatea Cluj „Rege maghiar, Maghiarii te primesc!” și sub egida acestui principiu ați acoperit înaintea Persoanei Sale Înalte faptul, că aici mai trăiesc și alte națiuni afară de Maghiari; prin aceasta ați voit să arătați că dominațiunea egemoniei maghiare a creat și unitatea faptică a națiunii maghiare; eară noi celelalte popoare ne uităm cu durere la aceste manevrări stângace și neleale; și acum cu ocaziunea sărbătorii jubileului de 25 ani dacă n'a succes a-l apăra pe Maiestatea Sa dela spectacolul icoanelor Potemkine, numai a ne felicită putem pentru-că noi credem, ne este convingerea, că Maiestatea Sa Împăratul și Regele este și al nostru nu numai al Maghiarilor, și că există pentru toate popoarele Sale care îi sînt date sub stăpînire.

Unul dintre fruntașii bărbatilor voștri, baronul Eötvös, v'a recomandat și v'a lăsat voue ca sacră creditate sfatul, ca să v'e împăcați cu naționalitățile, să le îndestulați pe deplin și să trăiți cu ele în conțelegere și armonie; altul, Francisc Deák, respectarea neclintită a legilor, executarea și aplicarea lor strictă; — voi aceste două eredități sacre care îngrijite ar fi creat înflorirea, fericirea și prin acestea asigurarea viitorului patriei noastre comune, le-ați jertfit satanei egoismului orbitor al trufiei și dorinței de dominație exclusivă; deși fericirea, înflorirea și asigurarea viitorului patriei le crează conțelegerea, încrederea, iubirea reciprocă și îndestularea popoarelor, care o compun, pe cînd principalul criter al susținerii și asigurării viitorului statelor este respectarea și aplicarea dreaptă a legilor.

Pentru acestea a luptat și luptă și modesta mea persoană, și va lupta și în viitor chiar și fără încrederea voastră care nici cînd n'am căutat-o, și voi lupta chiar și cu displăcerea voastră, pentru-că luptînd pe față pentru aceste scopuri cred a-mi împlini datorințele care le am ca om, ca patriot, ca cetățean și ca avocat. Eată că se afirmă de falsă și partea acusei, unde e dice că m'aș fi ascuns cîndva pe terenul acestei activități.

Adevărat este că pe voi — denunțanților — nu v'am chemat într'ajutor la compunerea Memorialului, această împregiurare însă deoparte zace în natura lucrului pe cînd de alta se adevărește chiar prin conținutul acusei voastre, că la descrierea faptelor adevărate și drepte prea puțin m'ați fi sciut sta într'ajutor, — la asemenea lucrări se recere, în zilele noastre, la noi pe lîngă cunoașterea causei, putere deplină spirituală, neegoism, și pe lîngă conștientă deplină încredere asupra faptului, că înaintea puterii dumnezeiești a adevărului trebuie să cadă în pulvere și idolii deificați de cele mai puternice popoare!

Aici aș pute încheia cu declarațiunea mea, pentru-că acușarea cred redusă la ceea ce merită; însă ca insinuatorii mei să aște, că acușarea lor este neutilizabilă nu numai din punctul de vedere al politicii militante sociale și al incorectității aceleia, trebuie să amintesc că dispozițiile citate din §. 68 al legii advocațiale, nu se pot aplica la faptele (mele) ce 'mi-se atribue, și nu din motivul, că activitatea dezvoltată pe baza convingerilor politice între limitele legii, nu este de natură ca să umbrească nici pe un avocat în fața obștei, nici să-i înegrească caracterul și să-l expună la dispreț.

În cazul dat chiar din contră simpatizează toate popoarele și națiunile culte ale Europei cu pasul și lucrarea noastră, despre ceea-ce din țările străine își poate primi convingerea ori-care, și simpatizează, că față cu o lucrare care își are bazele sale în morală, țințesece contra volniciei publice, este cea mai demnă și aleasă formă a luptei drepte și legale pentru existență, și așa simpatizează ea și cu una care de'sigur își va da roadele sale binefăcătoare.

Și acum rog venerata cameră advocațială să decidă asupra insinuării așa precum a cea merită!

Spicuri din țările maghiare.

Drept dovezi despre intoleranța mișlească a foilor maghiare și a întregii societăți maghiare găsim în „Magyar Hirlap” dela 25 Septembrie n. un entrefilet, în care patentații govinști denunță lumii ca pe nisece tineri periculoși, trădători de patrie și demni de cea mai mare urgie pe acei studenți români din Budapesta, care au fericit pe colegii lor din România, adunați în congresul general al studenților ținut la Roman.

Tot în același număr al numitei foi găsim scirea, că tractul bisericesc reformat al Băimari a adresat țilele acestora un memorandum către primul ministru maghiar Szapary, în care memorandum după-ce arată pericolul agitațiilor valaha, cere să iee străpnice măsuri contra noastră.

Tare-s' fricoși până și calvinistii, acești eroi maghiari, cu biserica lor „național-maghiară”.

În „Ellenzék” dela 24 Septembrie n. găsim informații privitoare la goana ce s'a întreprins în contra preotului român Vasile Suciu din Căpușul de pe Câmpie. Șovinista maghiară povestese că la 18 Septembrie n. procurorul substitut Jakab István și judele de instrucție Végh Ferencz, însoțiți de gendarmi au descins la casa numitului preot român ca să adune motive pentru a-l da în judecată.

Păcatul d-lui Suciu ar fi, după foaia maghiară, că „spune Românilor cum pentru naționalități se fac legi deosebite” (legi de asuprire), că „ține convorbiri cu poporul cetindul „Tribuna” și explicînd articolele „Tribunei” zăpăcitoare ale minții Românilor”...

Alte păcate ale d-lui Suciu e că a fost la Viena cu delegația română, că a făcut pe toți Românii din comuna sa să nu dea copii la școala maghiară de stat...

Nici nu trebuie să spunem, că toate aceste pretinse „crime” de care s'a făcut culpabil d-l Suciu, în fața Românilor nu pot să fie decît merite, pentru-că are asigurată toată dragostea noastră.

Presa străină despre cultul lui Kossuth.

Ear' avem de înregistrat o voce germană, care, deși de multe-ori prea binevoitoare Maghiarilor, reprobă hotărît divinisarea infamă a rebelului dela Torino. „Allgemeine Zeitung” din München publică anume în numărul seu dela 22 Septembrie sub titlul „Situația politică în Ungaria” un prim-articol, care-l începe cu următoarele:

Abia au trecut trei luni de cînd Ungaria, și înainte de toate capitala ei, a sărbătorit cu însufleșire sgomotoasă jubileul de 25 ani dela încoronarea Maiestății Sale Împăratului Austriei de Rege al Ungariei. Atunci manifestațiunile de lealitate întîmpinau pe Monarch din toate părțile. Aceste semne de bucurie și recunoștință au fost primite de Maiestatea Sa în modul cel mai grațios, și cu deosebire capitala Budapesta a fost distinsă, fiind ridicată la rangul de rezidență regală, va să dîcă pusă pe o treaptă cu Viena, mult învîdită pentru aceasta.

Așa a fost înainte cu trei luni, dar' astăzi? Astăzi reprezentanța aceleiași capitale și rezidențe regale Budapesta alege pe cel mai hotărît adversar al actualelor stări de drept din Austro-Ungaria, pe inimicul cel mai jurat al dinastiei Habsburg-Lotaringia, între urletele de aprobare ale galeriei și ale străzii, de cetățean de onoare al Budapestei

și voesc să distingă cu numele lui una dintre cele mai de frunte strade ale acestui oraș. Cu 120 contra 68 voturi a fost ales Ludovic Kossuth, cu privilegiul aniversării a 90-a a născerii sale, cetățean de onoare al Budapestei, deși contrapropunătorul și primarul-preșident au făcut atență reprezentanța, că Kossuth respinge transacția dela 1867 (el a numit această transacția „moartea națiunii”); că prin urmare toate instituțiile pe care este clădită actuala viață de stat a Ungariei, le perhoresciază, ba le-a numit chiar ilegale, precum și actuală încoronării din 1867; că Kossuth pentru aceea poate fi stimat, dar' nu poate fi ales cetățean de onoare al capitalei.

Aceste cuvinte au fost asurdate prin șuierături și sbierate, ear' propunerea de a fi ales Kossuth cetățean de onoare a fost primită cu ostentațiune, ear' adversarii ei rămăși în minoritate, au fost insultați. Aceasta s'a întîmplat la 14 l. c. Rezultatul votului reprezentanței capitalei câștigă importanță semnificativă prin mai multe împregiurări. Nu numai că după acest concludus au urmat alte demonstrațiuni și vor mai urma în formă de convoiuri de stradă, adunări de popor, sărbări publice, slujbe bisericești festive etc., ci agitațiunea în favoarea celei mai zeloase profesării a cultului lui Kossuth este urmată în toată țeara, durere, în cele mai multe locuri cu succes considerabil.

Congresul din Roman.

(Urmare și fine.)

A doua zi, Luni, prin îngrijirea comitetului de recepție, o excursiune fusese pregătită la Mircesca, la momentul lui Alexandri. Trenul de 8 ore duce pe studenți în satul marelui și vecinului neuitatului post, unde mai mulți țărani și elevii școlii primare îi așteptară, întonând imnul „Deșteaptă-te Române!” Studenții au fost primiți cu o deosebită bunăvoință de familia lui Alexandri și însoțiți de veduva bardului au mers în capela provisorie, înălțată deasupra cripei, unde ele înmormântat, în grădina din fața casei, între cei doi meri unde-i plăcea odată să odihnească. O frumoasă coroană de stejar și lauri a fost depusă de studenți în capelă, după care dl. Tătușescu, președintele congresului, a făcut în câteva cuvinte elogiul reșosatalui, unul din pușinii care și-au văcut măcar în parte realitat vizul vieții lor, dedicată intru tot fericirii neamului lor. Mai vorbesc apoi d-nii Rigu, student din Iași, Popovici, care în numele delegațiunii ardeleni rostesc o cuvîntare admirabilă despre Alexandri ca poet și patriot; în fine Mircea G. Petrescu, student din București.

D-na Alexandri mulțumind studenților pentru-că au venit să viziteze ultimul lăcaș al soțului seu, îi invită la o gustare pregătită în grădina din fața locuinței, pe iarbă verde, între frunzișul merilor, mișilor și pinilor.

Un tren special aduce pe studenți înapoi la Roman de timpul dejunului, după care, la orele 3 se deschide a doua ședință a congresului. Președintele cetesc mai multe depeși de felicitare, dela dl. Gr. T. Brătianu, președintele Ligii, dela secția din Tulcea și dela foarte mulți studenți din țeară și străinătate.

Di Aurel Ilescu anunță că a primit o scrisoare dela dl. Rado, președintele delegațiunii grecești dela congresul din Giurgiu, care îi spune că n'a putut încă face nimic în sensul federației studenților din Peninsula-Balcanică și felicită al 13-lea congres al studenților români, eroii democrației în Orient.

După propunerea d-lui C. C. Dobrescu se trimite o depeșă de felicitare preotului Vasile Lucaci, înălțat din funcțiunea sa bisericească, pentru simțimintele sale naționale.

Di Căca Dimitrescu își desvoaltă apoi conferința despre Andrei Murășianu. Reamintesc biografia poetului, făcută în ședința precedentă, și se ocupă apoi de analiza poeziilor sale, insistînd mai ales asupra celor scrise dela 1848 până la 1863. Andrei Murășianu este — dice conferențiarul, — neîntrecut în oda națională. Finesce citînd părerea lui Eminescu despre poetul ardelen:

Murășianu scutură lanțul cu țilul voce rugință, Rume coardele de aramă cu o mână amorfă, Chiamă peatra să îi vie ca și miticul poet, Și bogat în străci-a, ca un astru el apune, Preot deșteptării noastre, semnelor vremii profet.

După dl. Dimitrescu, dl. Spiridon Popescu din Iași desvoaltă o a doua conferință intitulată „Considerațiuni psihologice din viața țaranului român”. Această conferință, al cărei subiect este tratat cu mare pricepere și multă cunoștință de țaran, atrage adese-ori aplauze d-lui Popescu, care e călduros felicitat cînd termină. I-se fac adevărate ovațiuni, ear' dl. Morțun oferă să tipărească conferința pe spesele sale în 5000 de exemplare.

Congresul adoptă apoi propunerea de a se oferi d-nei Alexandri un album isclit de

toți studenții care au luat parte la excursiunea dela Mircesca, cum și în fine o propunere de a se considera de acum înainte membri activi ai congresului toți Românii dela universitățile de afară din România liberă.

Seara în sala teatrului concert și serată literară date de studenți în folosul copiilor săraci din Roman și al ridicării unui bust artistului Mănolescu de curînd reșosat. Serata a avut un succes minunat. Cu deosebire s'au distins d-șoarele Muzicescu și d-nii Liciu, Georgescu, Alevra, Dimitriu etc.

După concert s'a organizat un bal în saloanele clubului militar, oferite de generalul Pilat. Balul a durat cu multă animație până la orele 3 din noapte, cînd studenții au mers cu musica la generalul Pilat spre a-i mulțumi de bunăvoința sa.

* * *

În ultima zi a congresului sînt două ședințe: una dimineața la orele 9, alta după amiazi la orele 3. În ambele aceste ședințe se țin câte o conferință, una de către dl. Rigu, student din Iași, alta de către dl. Cihoski din București. Ambii studenți au un deosebit succes cu aceste conferințe socialo-literare. Afară de aceasta congresul se ocupă cu diferite chestiuni de administrație, între altele cu verificarea socotelilor casarilor și cu alegerea delegaților, care vor compune comitetul Asociațiunii studențești pe anul viitor. Se trage apoi la sorți orașul unde se va țină congresul viitor, și cade orașul Buzău.

Dela a doua ședință, care se fîncece la orele 7, studenții merg în corpore și precedați de musica la grădina publică, unde un banchet îi așteaptă! Peste 300 de tacămuri sînt așezate pe două mese enorm de lungi. Locul de onoare se dă comitetului de recepție, președintelui congresului și delegațiunii transilvănene.

Banchetul se deschide priotr'o cuvîntare de mulțumire Româșcanilor ținută de dl. Tătușescu. Vorbesc apoi mai mulți meseni, între care domnii V. G. Morțun, C. C. Dobrescu, Oswald Teodorescu, d-șoara Chernobach, etc. Mai multe toasturi se ridică în cinstea delegaților ardeleni care răspund foarte emoționați la călduroasele ovații ce li-se fac din toate părțile. Coarda națională vibrează puternic în cursul mesei, la care se ridică și două toasturi pentru Dr. Ioan Rațiu și Dr. Vasile Lucaci și pentru Românii luptători din Ardeal. Deșteaptă-te Române reșună necontenit după fiecare toast, în aplauzele nesfîrșite ale tinerimii. În gîrul meselor, abia te poți mișca. Tot Românul s'a grămădit în grădina.

La orele 9 1/2 plecarea la gară. Trenul este însă în întârziere. Până la sosirea lui, pe masa mare din restaurant, mai mulți studenți se cercară perind ca să cânte imnuri naționale sau să reciteze versuri. Aci un deosebit succes din partea Româșcanilor, domnii Buzluki, cu Deșteaptă-te Române și cu Sentinela Carpaților, d-nii Demetriad, Liciu și Florescu cu versuri din Eminescu și Th. D. Speranță. Doina lui Eminescu, dîșă de domnul Liciu, ridică furtuni de aplauze în sălile gării.

La orele 10 1/2 trenul e gata de plecare. Peronul e îndesat de lume. Stidenții bucureșteni pavoasează vagoanele lor cu stindarde tricolore și mulțumind Româșcanilor, pornesc în urale prelungite.

Studenții ieșeni au plecat egi dimineață, conduși la gară de foarte multă lume, cu toate-că trenul pleacă foarte de dimineață.

Correspondentul.

CRONICA

Distincțiuni. Maiestatea Sa Monarcală, după-cum e informată „Budapester Correspondenz”, a distins din incidentul regulării valutei pe mai mulți funcționari din ambele ministere de finance. Secretarului de stat Lang i'a conferit onorarea de comandor al „Ordinului Leopoldin”, consilierului ministerial Enyedy crucea de cavaler al „Ordinului Leopoldin” și consilierului de secție Popovics ordinul „Crucea de fer el. III”; șeful de secție Niebauer și consilierul minist. Winterstein li'a conferit titlul de baron și subsecretarului ministerial Gruber crucea de cavaler a „Ordinului Francisc-Iosefin” pe lîngă numirea de consilier de finance.

*

Expoziția meseriașilor români. Din cercurile „Reuniunii sodailor români din Sibiu” primim informația, că a sosit deja concesiunea ministerială pentru arangierea expoziției proiectată din incidentul jubileului de 25 ani al numitei reuniuni. Astfel expoziția se va deschide pozitiv la terminul fixat, adică la 1 Octomvrie n. a. c. și s'au început deja pregătirile cu adunarea și arangierea obiectelor. În interesul reușitei cât se poate de bune a expoziției ar fi de dorit ca meseriași români din comitatul Sibului să trimită cât mai multe obiecte la expoziție și anume nu numai cîte unul fiecare, ci după putință grupuri întregi

Dela tipografia „Aurora“ A. Todoranu din Gherla

se pot procura următoarele cărți:

[4330] 2-10

I. Cărți cu prețuri foarte reduse:

Renascerea limbii românești: în vorbire și scriere, înverdată și aprefiată de Dr. Grigorie Silași, (op. complet) Broșura I, II și III. Prețul broș. I. II. câte 35 cr. — Broșura III. 25 cr. Toate trei împreună 80 cr.

Merinde dela școală sau învățături pentru popor, culese din diarul unui școlar de Dr. George Popa. — Opul acesta, pentru poveturile lui valoroase, are să ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un diar de școală ce și-l făcuse ca elev de anul I. al școlii populare superioare din Câmpeni, va să dea pe când era în al 4-lea an de școală. În acest diar se cuprind diferite impresii din copilărie, atât din școală cât și afară de școală, o colecțiune bogată de diferite poveturi primite dela învățătorul său, pe care autorul le-a prelucrat și desvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religione, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc., se află în acest op așa că singur numai câteva din cele 32 capitole, cum ar fi d. e. capitoul despre fumat, despre curățirea trupului etc., ar fi de ajuns pentru a merita să nu lipsească din nici o bibliotecă populară românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui exemplar 60 cr.

Barbu cobzarul. Novela originală de Emilia Lungu. Prețul 10 cr.

Cântăreata. Novela de Dem. Danu. Prețul 15 cr. **Idealul pierdut.** Novela originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 10 cr.

Opera unui om de bine. Novela originală. — Continuarea noiei „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 10 cr.

Miseriile sociale. Novela de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Proba de foc. Comedie într'un act de A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdanu. Prețul 10 cr.

Codrean oraful codrului. Baladă de George Simu. Prețul 6 cr.

Ultimul Sihastru. Tradițiune de George Simu. Prețul 6 cr.

Bunica și nepotul. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouve, de G. Simu. Prețul 6 cr.

Prin moarte la victorie. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdanu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 15 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețul 15 cr.

Numerii 76 și 77. Naratiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 20 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, trad. în versuri de P. Dulfu. Prețul 20 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiunii din Fiume prin Vincențiu Nicoră, profes. gimnas. — Cu portretul M. Sale reginei României. Prețul 10 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini cuprinde 103 poesii bine alese și aranjate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic de O. Olinescu. Prețul 15 cr.

365 Anecdote și Glume adunate, prelucrate și aranjate de Tit V. Gheaja. Cuprinsul acestui op este foarte petrecător, așa că citind numai o pagină din el: caută să riți ori cât ai fi fost de năcăjit și mahnit altminteale. Prețul 40 cr.

Colecție de rețete, din economie, industrie, comerț și chimie. Prețul 40 cr.

Economia pentru școlile populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 15 cr.

Spicuiri din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vasile G. Borogvan. Prețul 10 cr.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafuli ș. a. Prețul 25 cr.

Cuvântări bisericești la toate sărbătorile de peste an de I. Papiu. Un volum de peste 24 coale 8° mare, hârtie fină. — Numele dlui I. Papiu este mult mai bine cunoscut clerului român, decât se fie de lipsă a mai recomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a-i apleta scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. — Noul tom de predici întrece încă toate volumurile de predici edate până acum prin întocmirea sa având o notiță istorică la fiecare sărbătoare, care arată timpul introducerii, fazele prin care a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sărbătoare. Prețul unui exemplar cu porto francat e 1 fl. 50 cr.

Cuvântări funebre și iertăciuni pentru diferite casuri de moarte, întocmite de Ioan Papiu. — Acest volum de peste 24 coale cuprinde: 8 cuvântări alocate pentru ori-ce casuri ordinare de moarte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare, însă mai speciale de moarte, 4 la înmormântarea oamenilor bătrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de moarte speciale; — apoi pe mai bine de 4 coale urmează o mulțime de iertăciuni precedate de o introducere generală la iertăciuni, și anume: 1. Iertăciunile bărbatului dela moarte; 2. — ale mamei dela bărbat; 3. — ale părintelui dela fiii; 4. — ale mamei dela fii; 5. — ale fiilor dela părinți; 6. — ale fratelui sau surorii dela frați și surori; 7. — ale nepoților dela moși, moașe, buni, bune, străbuni, străbune; 8. — ale nepoților dela unchi și mătușe; 9. — dela neamuri și consăngeni mai depăr-

tați; 10. — dela consoți de aceeași ocupațiune; 11. — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebre și iertăciuni lucrate amănunțit tuturor cerințelor preoției fungente la casuri funebre. — Prețul unui ex. expedit franco e 1 fl. 50 cr.

Cuvântări bisericești. Tomul III, scris de Ioan Papiu. — Acest tom cuprinde predici de Dumineci și se extinde pe 12 coale 8° mare. — Prețul unui exemplar e 1 fl.

Oriental catolic sau concordanțele tradițiunii, în două limbi — română și latină — tractează despre primatul bisericii și se extinde pe 22 coale 8° mare. — Scrisă de Ioan Papiu. — Opul acesta a fost recensat favoritor și laudat și de foile străine. — Prețul unui exemplar e numai 1 fl. 50 cr.

Predici pentru Duminecile de peste an, compuse și elucrate după Catehismul lui Deharbe de Vasiliu Criste, tom. I. dela Dumineca vameșului și a farișeului până la Dumineca X. după Rusaliu. Prețul cu porto francat e 90 cr.

Resultatele filosofiei sau cunoștințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui, expuse în mod popular de profesorul Dr. Iosif Frappotti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ioan Papiu. — Acest op, care se extinde pe 11 coale 8°, e foarte acomodat ca premiu pentru cei-ce absoalvă școala populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr. exemplarul.

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fost profesor de sf. scriptură, catehetică și metodică în seminarul archiepiscopesc din Blaj, actualmente vicar archiepiscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele recerute de relațiunile și lipsele băieților nostri, ear' ceremoniile bisericești înlocuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea ce are să o observe catehetul față cu discipulii sei. Această scriere are să fie un îndreptar în mâna catehetilor, învățătorilor și a părinților la instrucțiunea religioasă-morală ce au să o deie micilor băieți. — Prețul unui exemplar din acest op, care poartă clausula aprobării preaven. ordinarat metropolitan din Blaj și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poesii în text, — este 60 cr.

Amicul bun. Colecțiune de lectură solidătoare de caracter în direțiune religioasă-morală, de Ioan Papiu. Prețul 10 cr.

Dumnezeasca liturgie a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrysostom, compusă din operele aceluia sfânt părinte, de Ioan Boroșiu, paroh gr-cat. și asesor consistorial. Prețul unui exemplar cu porto francat e 25.

Catechese pentru pruncii școlari din școlile populare. După George Mey, preot în Schwörzkirch din dieceza de Rottenburg, Titu Budu, paroh gr-cat. în Sat-Sugatag, protopopul distr. Mara, adm. vicarial al Maramureșului etc. etc. Edițiunea II. Prețul unui exemplar 60 cr.

Geografia și Istoria în școala populară. Manual compus conform plan. de lecțiuni al dlui Vas. Petri, pentru clasa IV, V. și VI, de Teodor Petrișor. Prețul 45 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Prețul unui exemplar 60 cr.

Infuența mândriei. Novela de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul unui exemplar 15 cr.

Instrucțiune practică pentru cauzele matrimoniale, scrisă în usul păstorilor sufletesci prin Dr. Iuliu Simon, prof. de s. teologie. Prețul 1 fl. 20 cr. + 10 cr. portpostal. 283 pag.

II. Cărți nou.

„Nopti de iarnă“. Novele pentru popor de George Simu. Prețul 1 fl.

Chiuțuri de care strigă feciorii în joc de Ioan Pop Reteganul. Prețul 40 cr.

Starostele, adevă datini dela nunțile Românilor ardeleni. Adunate de I. P. Reteganul. Prețul 25 cr.

Trandafiri și viole. Poesii populare de Ioan Pop Reteganul. Edit. II. Amplificată de Ioan Pop Reteganul. Prețul 60 cr.

Versuri de dor, adunate din poezii români de A. Reteganul. Prețul 25 cr.

Calendarul „Aurorei“ pe an. comun 1893. Preț. 30 cr. Toate aceste 6 opuri dispuse deodată costă numai 2 fl. 55 cr. expedate franco.

III. Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești, foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 60 cr., în lux 2.50—3.80.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărțica de rugăciuni și cântări bisericești — frumos ilustrată, pentru pruncii școlari de ambele sexe. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărțica de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambele sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar broșurat e 10 cr., 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl., — legat 12 cr.

Visul Preasfintei Fecioare Maria, Născătoarei de Dumnezeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui exemplar legat și expedit franco e 12 cr.

Epistola D. N. Isus Christos. Prețul unui ex. legat și expedit franco e 15 cr.

A se adresa la tipografia „Aurora“, A. Todoranu în Gherla Szamos-Ujvár. De aici se pot procura tot soiul de cărți școlastice și utensilii de scris.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Maiu 1892.

Budapesta—Predeal									
Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane
10.—	8.05	8.05	2.15	pl. Viena . . . sos.	3.—	1.55	3.—	7.20	6.20
8.25	2.10	3.20	5.50	↓ Budapesta . . . ↑	6.20	7.30	6.35	1.50	8.40
11.38	4.14	6.50	9.22	↓ Szolnok . . . ↑	2.55	5.23	3.31	11.46	4.47
2.12	5.53	11.53	12.57	↓ P. Ladány . . . ↑	12.06	3.46	1.16	10.05	2.24
3.53	7.08	12.05	2.12	↓ Oradea-mare . . . ↑	2.25	11.04	8.43	12.09	5.12
4.—	7.15	2.24	2.19	↓ Oradea-mare . . . ↑	2.18	10.44	8.38	11.51	5.12
4.30	7.49	1.02	3.03	↓ Mező-Telegd . . . ↑	1.52	10.07	8.13	11.17	5.12
5.22	8.18	2.14	3.46	↓ Rév . . . ↑	9.30	10.42	10.42	10.42	7.11
5.45	2.50	4.07	3.26	↓ Bratec . . . ↑	1.26	9.10	7.47	10.23	7.17
6.05	8.51	3.18	4.16	↓ Bucia . . . ↑	8.51	8.25	7.08	9.51	7.35
6.31	9.07	3.54	4.53	↓ Ciucia . . . ↑	3.53	12.47	7.47	6.39	9.12
7.12	9.37	4.52	5.32	↓ Huiedin . . . ↑	2.58	12.17	7.28	8.58	9.35
7.29	5.16	5.48	4.50	↓ Stana . . . ↑	2.20	7.47	8.23	3.30	11.38
7.49	5.47	6.08	4.50	↓ Agiriu . . . ↑	1.46	7.02	6.07	8.23	11.38
8.01	6.08	6.24	5.42	↓ Ghirbău . . . ↑	1.13	6.29	5.43	8.—	12.52
8.14	6.30	6.39	5.42	↓ Nădeșel . . . ↑	12.50	6.08	5.25	7.40	1.02
8.29	10.37	6.57	5.55	↓ Cluj . . . ↑	12.17	11.01	5.14	4.48	1.19
8.46	11.10	8.20	6.18	↓ Apahida . . . ↑	10.45	4.45	4.23	6.34	1.27
9.03	11.32	8.45	6.34	↓ Ghiriu . . . ↑	9.23	3.18	3.—	5.26	1.35
10.08	12.50	10.21	7.34	↓ Cucerdea . . . ↑	8.54	2.31	2.08	4.52	1.40
10.37	1.25	11.09	7.57	↓ Uioara . . . ↑	2.13	2.13	2.—	2.34	1.40
10.56	1.43	11.17	7.57	↓ Vințu-de-sus . . . ↑	8.24	1.55	1.23	4.28	1.40
11.04	1.52	11.26	8.22	↓ Auid . . . ↑	8.07	1.08	1.23	3.47	1.40
11.28	2.18	11.54	8.22	↓ Teluș . . . ↑	8.—	12.23	2.49	2.27	1.40
11.45	2.40	12.18	8.38	↓ Crăciunel . . . ↑	11.57	11.57	2.27	2.27	1.40
12.13	12.58	8.43	8.43	↓ Blaj . . . ↑	7.31	11.42	2.13	1.89	1.40
12.44	1.84	9.14	9.14	↓ Micăsasa . . . ↑	6.57	10.47	1.13	1.13	1.40
12.59	1.51	9.48	9.48	↓ Copsa-mică . . . ↑	6.55	10.31	12.53	12.53	1.40
1.35	2.29	3.03	9.50	↓ Mediaș . . . ↑	6.4.	10.09	12.37	12.37	1.40
1.51	2.48	3.26	10.06	↓ Elisabetopol . . . ↑	6.21	9.31	12.06	12.06	1.40
2.12	3.03	3.46	10.28	↓ Sighișoara . . . ↑	5.54	8.53	11.29	11.29	1.40
2.31	3.26	4.49	11.04	↓ Hașfalău . . . ↑	5.34	8.23	11.03	11.03	1.40
3.04	4.07	5.35	11.19	↓ Homorod . . . ↑	4.29	6.55	9.46	9.46	1.40
3.46	4.49	7.23	12.27	↓ Agostonfalva . . . ↑	3.56	6.09	9.04	9.04	1.40
4.04	5.35	8.09	12.58	↓ Apatia . . . ↑	3.40	5.42	8.37	8.37	1.40
5.26	8.09	8.43	1.15	↓ Feldioara . . . ↑	3.19	5.07	8.03	8.03	1.40
6.10	8.43	9.18	1.35	↓ Brașov . . . ↑	2.48	4.20	7.23	7.23	1.40
6.41	9.18	10.05	2.09	↓ Timiș . . . ↑	2.18	1.42	5.57	5.57	1.40
7.17	9.18	10.05	2.09	↓ Predeal . . . ↑	9.41	1.12	5.16	5.16	1.40
8.—	11.—	5.15	2.19	↓ București . . . ↑	9.12	4.45	8.50	8.50	1.40
12.26	5.57	3.01	3.01						
1.11	6.29	3.81	3.81						
8.55	12.10	9.15	9.15						

Budapesta, gara de vest — Rușava — Verceroava									
Orient. Expres	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Orient. Expres	Tren de persoane	Tren de persoane
9.06	11.—	9.—	9.15	pl. Viena . . . sos.	2.45	2.45	3.16	7.05	6.35
Vineri				↓ Budapesta . . . ↑	8.15	9.14	10.27	1.20	8.50
	1.55	8.25	2.35	↓ Czegléd . . . ↑	5.50	6.43		12.05	6.47
	10.25	3.50	8.51	↓ Seghedin . . . ↑	5.27			12.—	6.32
circul. numai Sambăta	10.35	3.56	9.06	↓ Timișoara . . . ↑	1.50		7.13	9.57	3.05
	5.12	1.46	5.56		1.15	10.40	7.07	9.49	2.31
	5.18	2.12	6.02		9.50	5.50	5.13	7.50	11.20
	7.11	5.20	7.59						
				↓ Topoloveț . . . ↑	9.20		5.07	7.42	3.28
	7.17	6.15	8.25	↓ Lugoj . . . ↑	8.15			6.54	1.56
		7.35	9.14	↓ Caransebeș . . . ↑	7.35			6.27	12.57
		8.26	9.45	↓ Teregoava . . . ↑	6.81			5.39	11.03
	9.35		10.41	↓ Mehadia . . . ↑				4.40	8.15
			11.38	↓ Băile-Herculane . . . ↑	5.20				
				↓ Toplet . . . ↑	3.53				5.37
11.28			10.49	↓ Rușava . . . ↑	3.40		12.53	3.21	5.14
			12.52	↓ Verceroava . . . ↑				3.08	4.52
			10.58	↓ București . . . ↑	3.24			12.24	2.51
			1.02		3.05			12.18	2.19
11.55			1.19		2.35			12.10	2.10
			1.27		2.26			4.03	5.50
12.09			1.35						
10.55			1.40						